

EEN SPLINTER DIE HET LEGER STEEKT

*Het ontstaan van het Nederlandsch Leger des
Heils en de gevolgen voor het (internationale)
Leger des Heils*

In de geschiedenis van het Leger des Heils dat sedert 1887 ook in Nederland gevestigd was, kan de oprichting van het Nederlandsch Leger des Heils beschouwd worden als een zwarte bladzijde.¹ Na de beschrijving van het schisma volgt een weergave van de periode waarin de beide legers naast en soms zelfs tegenover elkaar stonden. Ook wordt ingegaan op een overigens mislukte poging tot eenwording begin jaren zestig. Het hele gebeuren laat zien hoe kritiek op de internationale leiding van het Leger des Heils enerzijds heeft geleid tot een afscheiding en anderzijds veranderingen in de organisatie in gang heeft gezet die de breuk wellicht hadden kunnen voorkomen als ze eerder tot stand waren gekomen. Hoe langer de gescheiden situatie evenwel voortduurt, des te moeilijker zal het zijn om tot verzoening te komen.

1. Inleiding

Na jarenlange voorbereidingen werd eind 1918 door de toenmalige commandant van het Leger des Heils in Nederland, commissioner H.E. Whatmore (1916-1919), bij generaal William Bramwell Booth (1856-1929) een plan ingediend, dat erop gericht was in ons land een melaatsenkolonie te vestigen, geleid door het Leger des Heils.² De kosten voor de stichting en de exploitatie kwamen voor rekening van een comité buiten het Leger. Een terrein bij

Drs. J.B.K. Ringelberg
(Oldenzaalstraat 44, 1324
EZ Almere), werkzaam bij
de redactie van het Leger
des Heils in Nederland.

1. Dit artikel werd geschreven in het kader van een dissertatie project over de geschiedenis van het Leger des Heils in Nederland aan de Theologische Faculteit Tilburg.

2. Officieren van het Leger des Heils hebben in navolging van een militair leger een rang. Officieren zijn respectievelijk luitenant, kapitein, majoor, brigadier en kolonel. Een officier die als commandant van een landelijke afdeling is aangesteld, draagt doorgaans de rang van commissioner. Een generaal is de eenhoofdige leider van het wereldwijde Leger des Heils. Bramwell was in 1912 als zodanig zijn vader, stichter van de organisatie: William Booth (1829-1912), opgevolgd.